

Брюксел, 29.6.2017 г.
COM(2017) 354 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ И СЪВЕТА**

**Осми доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на
сигурност**

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият документ е осмият месечен доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност и обхваща развитието по два основни стълба: борбата с тероризма, организираната престъпност и средствата, които ги подкрепят; укрепването на нашите защитни механизми и изграждането на устойчивост по отношение на тези заплахи.

През последните седмици Европа отново бе засегната от поредица от терористични нападения. На 22 май 2017 г. Манчестър стана жертва на ужасно терористично нападение, когато пред концертна зала избухна бомба, убивайки 22 души, много от които тийнейджъри. Дванадесет дни по-късно на 3 юни 2017 г. последва ново нападение в Лондон, при което терористи прегазиха безразборно пешеходци, преминаващи по Лондонския мост, преди да продължат смъртоносната си атака пеша с ножове в близкия пазар „Бъроу“. На 18 юни при подобно нападение с микробус пред джамия бяха убити и ранени невинни поклонници. Съвсем наскоро, на 19 юни 2017 г. терорист направи опит за нападение над полицейски служители на бул. „Шанз-Елизе“ в Париж, но беше застрелян. На 20 юни 2017 г. на Централна гара в Брюксел белгийските сили за сигурност застреляха човек, опасан с взривно устройство, което не успя да се детонира. Броят и ускоряването на тези нападения още веднъж подчертават изключителното значение на борбата с насилническият екстремизъм и предизвикателството пред държавите членки както за осуетяване на атаките, така и за предотвратяване и противодействие на радикализацията, която ги подклажда.

В този доклад се описват мерките, предприети на равнището на ЕС за **предотвратяване и борба с радикализацията**, прави се преглед на напредъка, постигнат в отговор на предизвикателствата на радикализацията, една година след приемането на Съобщението на Комисията от юни 2016 г. в подкрепа на предотвратяването на радикализацията, водеща до насилнически екстремизъм¹. В доклада също така се предоставя актуализирана информация за постигнатия напредък по отношение на прилагането на други приоритетни досиета във връзка със сигурността, наред със следващите стъпки, предприети за подобряване на **обмена на информация** чрез оперативна съвместимост на информационните системи, както и за осъществяване на плана за действие относно финансирането на тероризма² с цел **откриване и предотвратяване на финансирането на тероризма**.

Заклученията на Европейския съвет³ от 22—23 юни 2017 г. потвърдиха и укрепиха решимостта на Съюза да си сътрудничи за борба с разпространението на радикализацията онлайн, да координира дейностите по предотвратяване и отпор на насилническият екстремизъм и борба с идеологията, с цел възпрепятстване на финансирането на тероризма, улесняване на бързия и целенасочен обмен на информация между правоприлагащите органи, включително с надеждни партньори, както и за подобряване на оперативната съвместимост между базите данни. Приетата наскоро на срещата на Г-7 Декларация от Таормина⁴ относно борбата с тероризма и насилствения екстремизъм изпрати силен сигнал за международната непоколебимост

¹ COM(2016) 379 final (14.6.2016 г.).

² COM(2016) 50 final (2.2.2016 г.).

³ http://www.consilium.europa.eu/bg/meetings/european-council/2017/06/22-23-euco-conclusions_pdf/.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2017/05/26-statement-fight-against-terrorism/>.

за справяне с нарастващата заплаха от тероризма и подчерта необходимостта от по-нататъшни съгласувани действия в световен мащаб.

И накрая, в настоящия доклад също така се разглеждат **нарасналите заплахи в кибернетичното пространство** и се набелязват краткосрочни действия за борба с тях, като са извлечени поуки от реакцията на кибератаката „*WannaCry*“.

II. ДЕЙСТВИЯ НА ЕС В ПОДКРЕПА НА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕТО НА РАДИКАЛИЗАЦИЯТА

Въпреки че водещата до насилие радикализация не е ново явление, неотдавнашните терористични нападения в ЕС показаха както обезпокоителната скорост, така и мащаба, с които някои граждани на ЕС са се радикализирали. Лицата, вербуващи терористи, използват разнообразни техники, насочени към уязвимите хора. Използването на цифрови инструменти за комуникация създава нови и особени предизвикателства за органите на държавите членки. Поради това борбата с радикализацията чрез многостранен отговор на равнището на ЕС, както онлайн, така и офлайн, играе ключова роля при оказването на подкрепа на държавите членки в борбата с тероризма.

С цел да противодейства на **радикализацията онлайн**, през последните две години Комисията разработва ключови интернет платформи, включително в рамките на Интернет форума на ЕС, за да се гарантира доброволното премахване на онлайн съдържание, свързано с тероризма. В рамките на тези дейности е постигнат реален напредък в премахването на терористичното съдържание онлайн⁵ и борбата с незаконното използване на езика на омразата онлайн⁶, но все още предстои още много работа. В заключенията на Европейския съвет от 22—23 юни 2017 г. се посочва, че „*Европейският съвет очаква от [интернет индустрията] да създаде Форум на интернет индустрията и да разработи, въз основа на работата на Интернет форума на ЕС, нови технологии и инструменти за подобряване на автоматичното откриване и премахване на съдържание, което подбужда към терористични нападения*“ При необходимост това следва да бъде допълнено от съответни законодателни мерки на равнище ЕС“. Комисията беше домакин на среща на високопоставени служители на Интернет форума на ЕС на 27 юни 2017 г. за постигане на съгласие относно по-нататъшни действия с ключови доставчици на интернет услуги в борбата срещу терористичното съдържание онлайн. **Целта е интернет платформите да правят повече**, а именно да увеличат автоматичното откриване на терористично съдържание, да споделят съответните технологии и инструменти с по-малките предприятия и да използват в пълна степен „базата данни с кодове за сегментиране“

⁵ Чрез звеното на Европол за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет (IRU) са подадени сигнали за 30 000 терористични материала в интернет платформите, които са премахнати в средно 80—90 % от случаите. Освен това водената от интернет индустрията инициатива за създаване на „хеш-база данни“ гарантира, че след като терористичният материал бъде премахнат от една платформа, не може да бъде качен върху друга платформа.

⁶ През май 2016 г. Комисията договори кодекс на поведение за противодействие на незаконните изказвания онлайн, пораждащи омраза, подписан от Facebook, YouTube, Twitter и Microsoft, с което те се ангажират да преглеждат и премахват съдържание при уведомления за незаконни изказвания, пораждащи омраза, по бърз и ефикасен начин. Една година след приемането му чрез кодекса е постигнат значителен напредък. Дружествата са премахнали съдържание в двойно повече случаи на незаконни изказвания, пораждащи омраза, и с по-бързи темпове в сравнение с периода преди приемането на кодекса.

(хеш-база данни), включително чрез предоставяне на достъп на Европол до ключова информация и създаване на система за докладване относно премахнатото терористично съдържание. Освен това, за да се допълни работата на звеното на Европол за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет, Комисията призовава всички държави членки да създадат такива звена за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет на национално равнище и да разработят мрежа между тях за съвместен ангажимент с интернет платформите и със звеното на Европол за сигнализиране за незаконно съдържание в интернет.

Както е видно от последните нападения, безпрецедентният мащаб на радикализацията налага също така допълнителни действия в подкрепа на предотвратяването на радикализацията и борбата с нея на национално и местно равнище. Скоро Комисията ще сформира⁷ експертна група на високо равнище по въпросите на радикализацията, за да улесни по-нататъшното разработване на политики на ЕС в тази област. Групата ще бъде натоварена да даде тласък на по-нататъшната работа в области с висок приоритет, като например радикализацията в затворите, терористичната пропаганда онлайн и завръщащите се чуждестранни бойци терористи. Работата на групата ще има за цел да укрепи Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията (RAN), която има водеща роля по отношение на дейността на Комисията за подпомагане на държавите членки в тази област, като работи с местните практикуващи експерти на общностно равнище⁸. Неотдавна на 19 юни 2017 г. мрежата представи наръчник относно „Възможни действия спрямо завръщащи се чуждестранни бойци“ в подкрепа на държавите членки в справянето с предизвикателствата на завръщащите се чуждестранни бойци терористи. Този наръчник съдържа преглед на подходи на специалистите при различни сценарии на лицата, които се завръщат от зони на конфликт. През следващите месеци мрежата ще организира поредица от семинари за националните органи с цел доразвиване на тези практики и насърчаване на действията в държавите членки.

Както се посочва в Съобщението от юни 2016 г. относно предотвратяването на радикализацията, водеща до насилнически екстремизъм⁹, сложните предизвикателства, свързани с радикализацията, изискват многостранен отговор, включително дългосрочни мерки. През последната година Комисията е изпълнила повечето от ключовите действия, набелязани в други области, свързани с предотвратяването и борбата с радикализацията¹⁰. В подкрепа на държавите членки в борбата срещу

⁷ Комисията ще сформира тази група през юли 2017 г.

⁸ Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията предлага обучения и консултации на държавите членки и е разработила голям брой най-добри практики, насоки, наръчници и препоръки. Сред обхванатите теми и въпроси са поляризацията, радикализацията в затворите и програмите за излизане от екстремизма, мерките за подпомагане на семейството, работата с младежта и образованието, полицейската дейност в близост до обществото, комуникацията и информационните кампании, ангажираността и овластяването на младите хора.

⁹ Вж. таблицата в приложение 1, в която са изброени действията, предприети във връзка с изпълнението на Съобщението от юни 2016 г.

¹⁰ Съобщението от юни 2016 г. е съсредоточено върху седем конкретни области: 1) стимулиране на изследванията, набиране на доказателства, наблюдение и създаване на мрежи; 2) борба с терористичната пропаганда и речта на омразата онлайн; 3) борба с радикализацията в затворите; 4) насърчаване на приобщаващото образование и популяризиране на общите ценности на ЕС; 5) насърчаване на изграждането на приобщаващо, отворено и устойчиво общество и достигане до младите хора; 6) свързаното със сигурността измерение на мерките срещу радикализацията; и 7) международното измерение.

радикализацията в затворите, в рамките на Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията бе създадена специална група „Затвори и пробация“, която да предоставя насоки на практикуващите професионалисти на първа линия, като например служителите в затворите и пробационните служби, психолози и религиозни представители. Образованието играе ключова роля в предотвратяването на радикализацията и Комисията предприе поредица от мерки, за да изпълни Парижката декларация относно популяризирането чрез образование на гражданските и общите ценности — свобода, толерантност и недискриминация. Програмата „Еразъм +“ е от основно значение в това отношение¹¹. Като се имат предвид връзките между маргинализацията, уязвимостта и радикализацията, европейският стълб на социалните права¹², приет на 26 април 2017 г., е важен елемент за справяне с някои от първопричините за радикализацията и насилническият екстремизъм¹³. За засилване на сближаването на европейските общества Комисията също така изпълнява Плана за действие относно интеграцията на граждани на трети държави¹⁴ с широк набор от мерки за подпомагане на държавите членки и други участници в техните усилия за интеграция.

Във **външен план** ЕС работи в рамките на международни форуми (по-специално Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ) и институции¹⁵, произтичащи от Глобалния форум за борба с тероризма) в подкрепа на предотвратяването и борбата с радикализацията в партньорските държави в Западните Балкани, в региона на Близкия изток и Северна Африка, включително чрез обучение на съответните специалисти и финансова подкрепа за местни инициативи, свързани с усилия за предотвратяване. През 2018 г. по линия на програмата „Еразъм +“ ще стартира нова инициатива за виртуален младежки обмен за повишаване на межкултурната информираност и взаимното разбиране между младите хора в ЕС и извън него. Чрез Мрежата за осведоменост по въпросите на радикализацията също така бяха изпратени експерти в подкрепа на превантивните действия в Турция, Западните Балкани и Тунис.

¹¹ През 2016 г. по линия на програмата „Еразъм +“ бяха отпуснати повече от 200 милиона евро за разработването на нови подходи и практики в областта на политиката чрез 1200 транснационални партньорски проекта с участието на местни участници и с акцент върху приобщаващото образование, работата с младежта, гражданството и межкултурното образование. Нов набор от инструменти, разработени в сътрудничество с експерти от държавите членки, предоставя насоки и съвети на лицата, работещи в областта на младежта, при работата с млади хора, изложени на риск от водеща до насилие радикализация. Комисията също така стартира **мрежата от ролеви модели**, която се изпълнява чрез програмата „Еразъм +“. С тази инициатива ще се даде възможност на местните участници да се възползват от малки суми от финансирането на ЕС за създаване на резерв от ролеви модели, които да предприемат дейности за насърчаване на социалното приобщаване сред учениците и младите хора.

¹² https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_bg.

¹³ През май 2017 г. Комисията започна обществена консултация онлайн с оглед на изготвяне на предложение за препоръка на Съвета относно насърчаването на социалното приобщаване и споделените ценности преди края на 2017 г. Целта е да се създаде рамка на политиката за подкрепа на държавите членки в насърчаването на приобщаващо образование, което поощрява съпричастност към споделени ценности, като допринася за предотвратяване на радикализацията, водеща до насилнически екстремизъм.

¹⁴ COM(2016) 377 final (7.6.2016 г.).

¹⁵ Глобалният фонд за обществена ангажираност и устойчивост (GCERF), Центърът за високи постижения за борба с насилническият екстремизъм „Хедая“ и Международният институт за правосъдие и върховенство на закона.

III. ДЕЙСТВИЯ НА ЕС ЗА ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА КИБЕРНЕТИЧНИТЕ ЗАПЛАХИ И КИБЕРПРЕСТЪПЛЕНИЯТА

През май 2017 г. кибератаката *WannaCry*, при която бе използван софтуер за изнудване, изпрати алармиращ сигнал за пропуските в действащата рамка в областта на киберсигурността, по-специално по отношение на готовността и сътрудничеството. Както бе обявено в рамките на средносрочния преглед на цифровия единен пазар, **Комисията ускорява своята работа в областта на киберсигурността**, включително чрез прегледа на стратегията за киберсигурността от 2013 г. Комисията и Европейската служба за външна дейност в момента оценяват напредъка в изпълнението на настоящата стратегия. Целта е да се набележат пропуски, които ще бъдат отстранени в рамките на прегледа на стратегията през септември 2017 г.

Успоредно с това и в отговор на извлечените поуки от реакцията на кибератаката *WannaCry* сега следва да се предприемат редица **краткосрочни действия**, за да укрепим ответните мерки в отговор на нарасналата кибернетична заплаха. Също така е необходимо с бързи темпове да укрепим нашата устойчивост, особено по въпроси, свързани с оперативното сътрудничество.

Кибератаката *WannaCry* беше първият инцидент, при който бе необходимо сътрудничество в **мрежата от национални екипи за реагиране при инциденти с компютърната сигурност** (мрежа ЕРИКС), създадена съгласно **Директивата за мрежова и информационна сигурност (МИС)**. Инцидентът показва, че системата все още не функционира пълноценно. Той също така показва ясна необходимост да се ускори текущата работа за подобряване на съществуващите ИТ инструменти и за внедряване на допълнителен капацитет, за да се даде възможност за допълнително сътрудничество между националните екипи на мрежата ЕРИКС. За укрепване на тези екипи, по линия на Механизма за свързване на Европа Комисията ще предостави финансиране в размер на 10,8 милиона евро за 14 държави членки — за двегодишни проекти, които ще започнат до септември 2017 г. Друга покана за представяне на предложения е отворена в момента и всички останали държави членки се приканват да подадат заявленията си за финансиране.

Европейският център за борба с киберпрестъпността на Европол (ЕСЗ) изигра водеща роля в ответните действия на правоприлагащите органи при тази кибератака. За укрепване на центъра и на услугите, предоставяни от него, е необходимо да му се предостави още експертен опит в областта на информационните технологии. За тази цел до септември 2017 г. управителният съвет на Европол следва да подобри възможностите за наемане на специалисти по ИТ съгласно вътрешните правила на Европол. Тази дейност на Европол ще бъде допълнително подкрепена с допълнителен персонал през 2018 г.

Екипът за незабавно реагиране при компютърни инциденти на ЕС (CERT-EU) подпомага институциите на ЕС в защитата им срещу умишлени и злонамерени атаки, които могат да нарушат целостта на техните информационни активи и да накърнят интересите на ЕС. Сега Комисията ще ускори официалния процес за предоставяне на по-солидна основа за функционирането на CERT-EU чрез сключване на споразумения между съответните институции и органи с цел засилване на колективния отговор на заплахи. Това включва Европейския парламент, Съвета, Съда на Европейския съюз, Европейската централна банка, Сметната палата, Европейската служба за външна

дейност, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската инвестиционна банка. Скоро Комисията ще подпише междуинституционално административно споразумение с другите институции и органи.

Тези краткосрочни мерки са част от по-широкия **преглед на стратегията за киберсигурността от 2013 г.**, който ще последва през септември 2017 г., придружен от необходимите действия за укрепване на устойчивостта и сигурността на кибернетичното пространство на Съюза. В заключенията на Европейския съвет от 22—23 юни 2017 г. се приветства намерението на Комисията да направи преглед на стратегията за киберсигурността през септември и да предложи допълнителни целенасочени действия преди края на годината.

Успешното предотвратяване на кибератаките изисква също така ефективно проследяване, разкриване, разследване и съдебно преследване. В това отношение от ключово значение е достъпът до **цифрови доказателства**. Трансграничният характер на електронните услуги и на преноса на данни е предизвикателство пред рамките за наказателното правосъдие, в които все още са залегнали традиционните схващания за териториалност. В заключенията на Европейския съвет от 22—23 юни 2017 г. се подчертава, че ефективният достъп до цифрови доказателства е от основно значение за борбата с тежката престъпност и тероризма и че при подходящи гаранции наличността на данни следва да бъде осигурена. По време на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 8 юни 2017 г. министрите изразиха широка подкрепа за практическите мерки, предложени от Комисията за подобряване на положението в рамките на съществуващата законодателна рамка. Освен това министрите приканиха Комисията да представи законодателно предложение във възможно най-кратък срок, като вземе предвид техническите и правните предизвикателства. Въз основа на това Комисията ще продължи да прилага практически мерки и като същевременно работи по оценка на въздействието, ще продължи да оказва принос за евентуалните бъдещи законодателни действия, които ще бъдат представени във възможно най-кратък срок.

Криптирането е също толкова важен въпрос в този контекст. То е от първостепенно значение за защитата на личните данни и киберсигурността. Злоупотребата с криптиране от страна на престъпниците обаче създава значителни предизвикателства в борбата срещу тежките форми на престъпност, включително киберпрестъпността и тероризма. В заключенията на Европейския съвет от 22—23 юни 2017 г. се призовава за справяне с предизвикателствата, породени от системи, които позволяват на терористите да комуникират със средства, до които компетентните органи нямат достъп, в това число криптиране от край до край, като същевременно се запазят ползите от тези системи за защитата на личния живот, данните и комуникациите. В съответствие с искането на Съвета по правосъдие и вътрешни работи през декември 2016 г., Комисията работи в тясно сътрудничество с агенциите на ЕС и със сектора, за да установи как да подкрепи правоприлагащите органи в преодоляването на най-значимите предизвикателства, като се отчитат последиците за киберсигурността и основните права. В хода на поредица от семинари Комисията обсъди всички аспекти на този важен въпрос със съответните експерти, заедно с Европол, Евроюст, Агенцията на ЕС за мрежова и информационна сигурност (ENISA) и Агенцията на ЕС за основните права. Комисията ще докладва своите заключения на Европейския парламент и на Съвета до октомври 2017 г.

Във **външен план** на 19 юни 2017 г. Съветът постигна съгласие относно разработването на рамка за съвместен дипломатически отговор на ЕС на злонамерените дейности в киберпространството, **инструментарий за кибердипломация**¹⁶. Рамката за съвместен дипломатически отговор на ЕС ще приложи пълноценно мерките в рамките на общата външна политика и политика на сигурност, включително, когато е необходимо, ограничителни мерки. Всеки съвместен отговор на ЕС на злонамерените дейности в киберпространството следва да бъде пропорционален на обхвата, мащаба, продължителността, интензитета, сложността, степента на усъвършенстване и въздействието на действията в киберпространството. Рамката има за цел да насърчава сътрудничеството, да улеснява ограничаването на непосредствените и дългосрочните заплахи и да оказва влияние върху поведението на потенциалните извършители в дългосрочен план. Съвместно с държавите членки през идните месеци Комисията и Европейската служба за външна дейност ще въведат насоки за изпълнение, включително подготвителни практики, процедури за комуникация и мероприятия.

IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДРУГИ ПРИОРИТЕТНИ ДОСИЕТА ВЪВ ВРЪЗКА СЪС СИГУРНОСТТА

1. Следващи стъпки за постигането на оперативна съвместимост на информационните системи

Както е посочено в седмия доклад за напредъка¹⁷, Комисията предприема допълнителни действия за прилагане на новия подход към управлението на данни за границите и сигурността. На 28 юни 2017 г. Комисията представи **законодателно предложение**¹⁸ за укрепване на мандата на eu-LISA.¹⁹ Агенцията ще играе ключова роля в техническата работа за постигането на оперативна съвместимост на информационните системи, включително с текущия технически анализ на набелязаните решения за постигането на тази цел. При условие че бъдат приети съответните законодателни предложения от съзаконодателите, предложените изменения в мандата на агенцията ще предоставят на eu-LISA отговорността за разработването на решения за оперативна съвместимост, като по този начин се гарантира техническото изпълнение на този нов подход. В заключенията на Европейският съвет от 22—23 юни 2017 г. се посочва значението на оперативната съвместимост на информационните системи за вътрешната сигурност и борбата с тероризма.

На 28 юни 2017 г. Комисията също така представи допълнително предложение към предложението си от януари 2016 г.²⁰, за да се улесни **обменът на данни от регистрите за съдимост на граждани на трети държави в ЕС чрез Европейската информационна система за регистрите за съдимост (ECRIS)**.²¹ Това допълнително предложение е отговор на дискусиите със съзаконодателите по предложението от миналата година е съставлява част от подхода на Комисията относно оперативната

¹⁶ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9916-2017-INIT/bg/pdf> .

¹⁷ COM(2017) 261 final (16.5.2017 г.).

¹⁸ COM(2017) 352 final (29.6.2017 г.).

¹⁹ Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието.

²⁰ COM(2016) 7 final (19.1.2016 г.).

²¹ COM(2017) 344 final (29.6.2017 г.).

съвместимост на информационните системи. Подобряването на ECRIS по отношение на обмена на информация относно граждани на трети държави е законодателен приоритет, определен в съвместната декларация²² на председателите на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията.

Постигнат е **напредък и по други приоритетни досиета за информационните системи**. Продължиха обсъжданията между съзаконодателите по предложението за Системата на ЕС за влизане/излизане²³, като бяха проведени тристранни срещи на 31 май и на 13, 19 и 26 юни 2017 г. Съветът постигна съгласие по общ подход във връзка с предложената европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS)²⁴ на заседанието на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 8/9 юни 2017 г. Гласуването в комисията на Европейския парламент по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи (LIBE) относно внесените изменения към предложението е насрочено за септември 2017 г., а тристранните преговори се очаква да започнат през октомври 2017 г. От основно значение е Европейският парламент и Съветът да постигнат напредък по тези приоритетни предложения, както бе отново подчертано в заключенията на Европейския съвет от 22—23 юни 2017 г.

На 29 май 2017 г. Комисията, заедно с Европейския надзорен орган по защита на данните, Агенцията на ЕС за основните права и координаторът на ЕС за борбата с тероризма, представиха на комисията LIBE констатациите на експертната група на високо равнище по информационните системи и оперативната съвместимост²⁵ и новия подход на Комисията към управлението на данни за границите и сигурността. На 8 юни 2017 г. Съветът прие заключения²⁶ относно обмена на информация и оперативната съвместимост, като приветства вижданията на Комисията и предложения начин за постигане на оперативна съвместимост на информационните системи от 2020 г. въз основа на препоръките на експертната група на високо равнище. Въз основа на тези дискусии Комисията ще продължи да работи с Европейския парламент и Съвета за постигане на оперативна съвместимост на информационните системи до 2020 г.

2. Действия на ЕС, за да се прекъснат източниците и каналите за финансиране на тероризма

В ход е работата по изпълнение на **Плана за действие относно финансирането на тероризма** от февруари 2016 г. по две основни направления за действие: за откриване и предотвратяване на финансирането на тероризма и за прекъсване на източниците на приходи. През декември 2016 г. Комисията представи три законодателни предложения за завършване и укрепване на правната рамка на ЕС в областта на изпирането на пари²⁷, незаконните парични потоци²⁸ и замразяването и конфискацията на активи²⁹.

²² https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/joint-declaration-legislative-priorities-2017-jan2017_en.pdf.

²³ COM(2016) 194 final (6.4.2016 г.).

²⁴ COM(2016) 731 final (16.11.2016 г.).

²⁵ <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=32600&no=1>.

²⁶ Заключения на Съвета относно бъдещите стъпки за подобряване на обмена на информация и осигуряване на оперативната съвместимост на информационните системи на ЕС: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9448-2017-INIT/en/pdf>.

²⁷ Предложение за директива за хармонизиране на определението и наказателните санкции за изпирането на пари, COM(2016) 826 final (21.12.2016 г.).

²⁸ Предложение за регламент за разкриване на незаконни парични плащания, COM(2016) 825 final (21.12.2016 г.).

Комисията призовава съзаконодателите бързо да постигнат напредък в работата по тези важни предложения.

Освен това съзаконодателите постигнаха значителен напредък при преговорите относно измененията на **четвъртата директива срещу изпирането на пари**, въз основа на законодателно предложение от юли 2016 г.³⁰. Комисията остава напълно ангажирана с бързото приключване на текущите тристранни преговори. Взети заедно, с тези мерки се **изпълняват ангажиментите на Комисията, поети в плана за действие**³¹. С тях също така ще се гарантира, че ЕС изпълнява своите международни задължения в тази област, както е договорено в контекста на Специалната група за финансови действия (FATF) и на Конвенцията на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление и относно финансирането на тероризма („Варшавската конвенция“).

Както е посочено в Плана за действие, Комисията възнамерява да приеме и предложение за справяне с незаконната търговия с паметници на културата с цел разширяване на обхвата на действащото законодателство, за да обхване допълнителни трети държави. Комисията също така предвижда предложение за предоставяне на правоприлагащите органи и на други публични органи на достъп до регистри на банкови сметки. Освен това Комисията неотдавна прие доклад относно наднационалната оценка на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма³², както и работен документ на службите на Комисията относно подобряването на сътрудничеството между звената за финансово разузнаване³³. По-късно тази година Комисията ще представи доклад за текущата си оценка на необходимостта от евентуални допълнителни мерки за проследяване на финансирането на тероризма в ЕС. Комисията извършва и преглед на законодателството относно борбата срещу измамите и фалшифицирането на непарични платежни средства, за да се вземат предвид по-новите форми на престъпност и фалшифициране на финансови инструменти, за да бъде намалена тази престъпност и да се предотвратят потенциалните престъпни дейности като финансирането на тероризма.

3. Външно измерение

Необходимостта от укрепване на **външното измерение** на борбата с финансирането на тероризма и изпирането на пари е изтъкната в заключенията на Съвета по външни работи, приети на 19 юни 2017 г., относно външното измерение на борбата с тероризма³⁴. В заключенията се потвърждават географските и тематичните приоритети за бъдещите външни действия за борба с тероризма, а именно укрепването на сътрудничеството за борба с тероризма с трети държави от приоритетно значение в Близкия изток, Северна Африка, Западните Балкани и Турция, както и със стратегически партньори и международни организации. В заключенията бяха използвани до голяма степен изводите от неофициалния документ относно външните

²⁹ Предложение за регламент относно взаимното признаване на решенията за обезпечаване и конфискация на активи от престъпления, COM(2016) 819 final (21.12.2016 г.).

³⁰ COM(2016) 450 final (5.7.2016 г.).

³¹ Вж. таблицата в приложение 2, в която са изброени действията, предприети във връзка с изпълнението на Плана за действие от февруари 2016 г.

³² COM(2017) 340 final (26.6.2017 г.).

³³ SWD(2017) 275 (26.6.2017 г.).

³⁴ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/06/19-conclusions-counterterrorism/>.

действия за борба с тероризма, който бе представен на държавите членки от Европейската служба за външна дейност и Комисията през май 2017 г.

На 16 юни 2017 г. **министрите на правосъдието и вътрешните работи на ЕС и САЩ** проведоха среща в Малта, която беше първата подобна среща с новата администрация на САЩ. САЩ потвърдиха желанието си да продължат тясното сътрудничество с ЕС и подчертаха нуждата от бърз обмен на информация в борбата с тероризма и организираната престъпност. Комисията очерта действията, които ЕС предприема срещу чуждестранните бойци терористи, като постави акцента върху трансатлантическия обмен на информация. ЕС и САЩ предоставиха актуална информация за действията срещу радикализацията онлайн и офлайн, за развитието на събитията относно резервационните данни на пътниците (данни PNR), изпирането на пари, управлението на границите и сигурността на въздухоплаването. По въпроса за риска за сигурността на въздухоплаването от персонални електронни устройства, ЕС и САЩ се съгласиха да продължат съвместната работа за повишаване на общите стандарти за сигурност на въздухоплаването. На 21 юни 2017 г. Комисията представи на държавите членки актуална информация за обсъждането и възможните смекчаващи мерки в рамките на Комитета по сигурност на гражданското въздухоплаване и ще продължи да работи в тясно сътрудничество със САЩ на техническо и политическо равнище, за да отговори на възникващите заплахи.

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Този доклад се спира на действията, предприети през последните месеци към изграждането на ефективен и истински Съюз на сигурност. Засилването на терористичните нападения през последните седмици и месеци е още едно напомняне за значимостта на тази дейност и за необходимостта от по-бързо постигане на резултати. Действията, очертани в настоящия доклад, изискват спешно изпълнение, за да се даде отпор на увеличената терористична заплаха, да се засили сътрудничеството на равнище ЕС за предотвратяване и противодействие на радикализацията, да се спре финансирането на тероризма и да се засили обменът на информация, както и да се постигне оперативна съвместимост на информационните системи, за да се преодолее недостигът на информация. В заключенията на Европейският съвет от 22—23 юни 2017 г. бяха потвърдени значението и неотложността на тази текуща работа. Комисията призовава Европейския парламент и Съвета да продължат и увеличат тези съвместни усилия за подобряване на сигурността на всички граждани.

В следващия доклад за напредъка по създаването на Съюз на сигурност през юли 2017 г. ще бъдат представени резултатите от цялостната оценка на дейността на Съюза в областта на вътрешната сигурност, както и направените от Комисията заключения от приобщаващия процес на консултации, стартиран през декември 2016 г.